

tudi na to, da blago dobijo po ceni in da zamo-rejo primeru in ne drago prodajati. Zato si iščejo tiste kraje, kjer jim je na izbiro dobro blago, raz-ven tega pa jim ni treba pregloboko segati v žep. Shramba za te vrste ljudi je posebno Amerika. Tam se priskrbi po ceni toliko pridelkov, da za pridelke našega kmeta skoro ni treba vprašati. Pred lanskim poročali so časniki, da je trs ondi tako obrodil, da so z grozdem pitali svinje. Kar se tiče pšenice, pisal je nedavno gospodarstven list, da v dolini Red-River v Minesoti, ki je 200 ur dolga in 35 ur široka, raste najlepša pšenica; jedini gospodar že od 1873 seje pšenico na 7000 hektarih ter namlati v letu poprek 150.000 centov. Podobna množina dobi se v Kaliforniji, kjer jeden posestnik na 8000 hektarih dobiva do 225.000 centov, drug na 18.000 hektarih nažanje po 540.000 centov na leto. Po čem pa prodajajo zrnje? — Cent še ne pride na 3 fl. A vožnja? Za cent zrnja, ki se iz Kalifornije pripelje na Angleško, t. j. v daljavi 3400 ur, plačaš 50 kr. na ladji jadrenki, a 1 fl. na parobrodu! Leta 1878 dobili smo v Evropo iz severne Amerike zrnja v vred-nosti 362 milijonov goldinarjev, mesa za 157 mi-lionov, slanina za 170 milj., putra za 36 milj., živine za 15 milj. gold. Te dni smo brali, da so meso pripeljali v Evropo celo iz Avstralije. Ome-njene številke dovolj glasno govorijo, da se ske-leča rana našega kmeta ne bo mogla zaceliti. Le pojdi n. pr. na Doberni v štacuno; boš mar našel domače meso? Kaj še, iz Trsta privlekel ga je železni konj; špeh, ki ga moraš kupiti, priromal je iz dalnje Amerike. Koliko časa in truda je bilo treba, dokler se pri nas razreže in razvaga, pa vzlic temu še razumno po ceni. Ker se tuje blago v naših krajih ceneje prodaja od domačega, zato potem le malokdo povprašuje, a o ptujih kupeih še govora ni. Amerikanec v primeri s pridelki plačuje malo davka, našemu kmetu včasih vsi pri-delki za to ne zadostujejo? Naš denar potuje v ptuje kraje, ko bi lahko ostal doma. Našemu kmetu kaže se preveč lukenj za spravljanje denarja; on mora hraniti druge, pri tem pa je sam obsojen za stradanje. To so menda sprevideli tudi naši šta-cunarji; lani še si pri njih zamogel dobiti pustne šeme, letos več ne. — Vendar nam predpostni dnevi niso minoli brez poštene zabave. Skromna domača družbica do 30 oseb (med njimi kolo Cel-janov in Vitanjčanov) se je zvečer 4. febr. zbrala pri tomboli, kojo je gospa Orozeljeva priredila za blag namen (kot pripomoč farnikom). Ker so jej z dobitki pomagali zasebniki, to se je skupilo či-slih 22 fl. Da so se po tomboli še nekatere noge parkrat obrnile, ni treba omenjati. — K temu bodi še pristavljeno, da pri istej dobrotljivej hiši vbogi učenci dobivajo toplega živeža ob poludneh med šolo. Bogata roka božja bodi plačnik!

Iz Ljutomera. (Smrt). Žalostno vest je nam pri-nesel telegraf dne 8. t. m. iz Gradca, da je namreč ondi nam vsem znani, in od nas visoko čislani g.

August Schenk, posestnik grajščine Lukavske, po kratki bolezni umrl. Pokojni se je podal dne 4. t. m. v Gradec, da bi zastopal našo podruž-nico pri občnem zboru dne 5. febr. Že takrat je zbolel in za tremi dnevi se od sveta poslovil. Poznali smo ga kot značajnega, prijaznega, postrežljivega, uljudnega in dobromiselnega moža, kateri je nas slovenske kmete visoko čislal, nam s svojim na-svetom, s svojim djanjem pomagal. Kot načelnik raznoterih društev, gospodarske podružnice, vino-rejskega, konjerejskega in dirkarskega društva v Ljutomeru, prizadeval si je po svojem javnem de-lovanji, postati koristen našemu okraju, pomagal je nam kmetom, kjer koli je mogel. Njemu se imamo zahvaliti, da so naši žlahtni konji postali znani tudi v ptujih deželah, in da ptujci v totih težavnih časih nam jezera prinesejo v naš okraj za konje, ktere kupujejo. On je bil prvi, ki je osnoval vsakoletne dirke za kobile našega okraja in s tem povzdignil našo konjerejstvo. — V jav-nem svojem občevanji se je vselej pokazal nam Slovencem pravičen; občutil je namreč živeč med slovenskim ljudstvom njegove potrebščine, spošto-val je njegove pravice in, kjer se je potreba pokazala, tudi se za nje potegoval — bil je toraj mož prav narodnega mišljenja. Prezgodaj nam ga je smrtni angelj odnesel. — Bodi njemu zemlja lahka!

Iz Velenja. (Tombola — osepnice). Imeli smo tukaj dne 28. p. m. tombolo s plesom na ko-rist ubogih, pridnih učencev tukajšnje trirazredne ljudske šole. Dohodka je bilo okoli 70 fl. Srčna bodi tedaj zahvala vsem gospodom, ki so veliko-dušno h takemu uspehu pripomogli, posebej pa naj bo hvaležno omenjen veselčni komité (odbor) obstoječi iz g. Ivan Gol-a, kr. š. načelnika, g. Miha Tischler trgovca in g. Thalmayer profesure kan-didata radi truda in prizadevanja, ki so ga pri tej veselici imeli. Bog jim vse tisočerkokrat povrni, našim slov. ljudskim šolam pa daj obilo g. J. Golu enakih šolskih očetov! Poročati mi je zraveu tega pa še drugo, žalostno novico, ki je našo šolo za-dela: Črne osepnice so se okoli in okoli Velenja pokazale; več jih je že na njih umrlo. Vsled tega smo morali 5. t. m. šolo zapreti. Hudi mraz to bolezen toliko nevarnejšo dela, ker se bolnik pre-lehko prehladi in potem je po njem. Kmetje pra-vijo, da je mraz letos tudi mnogo pri trti in sad-nem drevju škodoval, da ni upanja na dobro le-tino. Bog pomagaj!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Sedaj smo uže poizvedeli, zakaj je najprej nemški konservativni kmet štajer-ski g. Bärnsind in v istej seji naš poslanec ba-ron Goedel glasoval za uravnavo zemljiščnega davka po zadetkih (kontingentirungi), a ne po od-stotkih (percentuirungi), namreč zato, ker je prvo za kmetске ljudi, katere zastopata, vsaj na Šta-

jerskem, boljše kakor drugo. Štajerska posestva so namreč za 65 % više vcenjena, kakor poprej; mnogo drugih dežel pa niže. To se pa da popraviti le po zadetkih, t. j. za kolikor je naša dežela previsoko vcenjena, za toliko se naj tudi pri drugih gre navzgor, ali se naj pri nas gre za toliko nazdol. Uže sedaj pravijo, da se bo nam za 25 % odbilo, t. j. naše kmete bo 300.000 fl. dače menje zadelo. Kranjski, gornje-avstrijski, česki, moravski kmetje so bili prej previsoko vcenjeni in so preveč dače vplačevali. Sedaj so pravičnejše vcenjeni in zato so jih poslanci bili za to, da se nova postava hitrej ko mogoče vpelje. Ako bi volja Tirolcev in Poljakov obveljala, kojim je največ na tem bilo ležeče, da pri starem mogoče dolgo ostane, tedaj bi samo česki in moravski kmetje 5 milijonov davka v 2 letoma vplačali več, nego bo jim po novi postavi treba. Česki grajščaki so to dobro vedeli pa so zavolj politične zveze s Poljaki s temi držali. Drugače ravnali so drugi poslanci in naposled pri tretji obravnavi so vsi slovenski, mnogi izmed nemških konservativcev, českih in moravskih poslancev z dr. Riegerjem vred potegnili za baronom Goedelnom in g. Bärnfeindom in tako je bila uravnava po zadetkih sprejeta s 186 proti 79 glasom. Jako modro je pa bilo, da so prej konservativno-narodni poslanci sklenili, naj vsak tukaj glasuje, kakor za blagor svojih volilcev kot najboljše spozna! Tako se je edinost naše stranke ohranila, vsaj po večjem. Vsled tega pojasnila moramo reči, da so naši poslanci vrlo dobro storili svojo dolžnost. Koliko davka se bo na kmete naložilo, tega ne bo finančni minister določeval, ampak vsako 15. leto državni zbor! Kmetom in velikim posestnikom je toraj le treba pametno vselej voliti, da ne bodo preoblozeni! — Dne 16. februarja dobil je Stremajer slovo kot minister za poduk in bogočastje, potem ko je celih 10 let ministroval v tej stroki; Stremajer ostane še le minister prava, dokler ga naši poslanci tudi odtod ne spodrinejo; finančni minister je postal konservativec baron Kriegsau, naučni pa baron Konrad plem. Eibesfeld; začasni finančni vodja Chertek dobil je odpust in II. vrste red železne krone. Liberalci s temi premembami niso zadovoljni, mi pa rečemo: za sedaj je prav! — Nabiranje novincev vojaških bo letos mesenca marca in aprila. — Ob italijanske meji moramo vedno več vojakov kupičiti, ker se na prijaznost Italijanov ni več zanesti. — Delegacije so sklenjene potem ko so določile, da znašajo letos skupni potroški 104 milijone, dohodki 5 milijonov (colnine, kar je revno malo proti drugim državam) tako, da moramo davkeplačilci pokriti 97 milijonov. K tem doplačujejo ogerske dežele 29 milijonov, nas pa zadene 68 milijonov. — Hrvatski ban Mažuranič bil je od cesarja na Dunaj pozvan; pravijo da se bo grofu Pejačeviću (magjaronu) umaknil. — Po novem številjenji štejemo v Bosni in Hercegovini 208.950 katoličanov, 442.500 mohame-

danov, 487.022 pravoslavni kristijanov, skupaj 1.142.147 Slovanov.

Vnanje države. Sv. oče Leon XIII. razposlali so okrožno pismo do vseh škofov, v katerem razlagajo nauk o sv. zakonu ter poudarjajo nerazvezljivost njegovo. To meri proti civilnemu zakonu. — Nemški cesar je odprl s prestolnim govorom državni zbor nemški; ljudje se čudijo, zakaj cesar ni omenil zveze z Avstrijo, kakor je to bil naš cesar lani storil. Ali je zveza uže pretrgana? Nemški cesar tirja več vojakov, več denarja in novih dačnih postav. — Francozi vedó sedaj, koliko jih je zadnja nesrečna vojska stala, namreč 15.000 milijonov frankov, t. j. 6000 milijonov goldinarjev, a vendar so si v 10 letih toliko pomagali, da se jih Bismark zopet boji. — Italijani porivajo vedno več vojske proti avstrijske meji, ob enem močno rogovilijo v Albaniji. — Bolgarski novi državni zbor (sebranje) bo še le marca sklican v Sofijo. — Rusi utvrdujejo Sebastopol. Rumunija priznana je kot neodvisna država potem, ko je glavni jeni nasprotnik jad Cremieux v Parizu umrl. Jadje sedaj, razun v Rusiji, komandirajo povsod.

Za poduk in kratek čas.

Kruci na Slov. Štajerskem.

(Spominki iz domače zgodovine.)

IV. Ko so Radgončani slišali, kako se jihovim sosedom okoli Ljutomera godi, zbral je mestni župan in sodnik Draš več meščanov in 3000 dobro oborožanih kmetov in je šel z njimi proti Braneku. Zdaj zagleda unkraj Mure nekatere stotine Krucev, ki so odtod že odbežali. Draševa pogumna truma gre v Ljutomer in najde tam okoli 300 Krucev, ki se v bran postavijo. Toda kmalu so premagani in iz trga odgnani. Zgubili so precej vojščakov, mnogo zastav, bobnjev, sabelj in drugega orožja. Ko črez nekaj časa zopet 70 Radgončanov z nekaterimi kmeti proti Braneku pride, zaslišijo strašen krič in zagledajo v svojo grozo pri Krapji zunaj Ljutomera več stotin Krucev, pešcev in konjenikov, proti Ljutomeru se pomikati. Ali zdaj plane od spodnje strani Draš nad nje, iz Ljutomera pritiska s precejšnjo trumo tržanov in kmetov Ljutomerski župan Matija Varašič, od zgornje strani pa je mahnila ravno došla truma Radgončanov nad divjake in nastala je grozna in krvava bitva. Kruci se z divjim kričem branijo enako ranjenim oroslanom, toda vse ne pomaga nič. Slovenci se ne umaknejo, ampak bojujejo se pogumno in junaško, dokler Krucev proti Muri ne spodijo, kder se teh divjakov precejšnja množina potopi. Tudi mrtvih je okoli 300 obležalo, več ko 50 jih je pa bilo ulovljenih. Draševa hrabra truma, ki je tudi marsikterega junaka zgubila, je uplenila tri lepe zastave, dva bobnja in veliko drugega orožja, 90